

درس اول

فعل : کلمه ای است که انجام گرفتن کاری یا روی دادن حالتی در زمان گذشته ، حال و آینده را نشان می دهد . به عبارتی مفهوم جمله با فعل کامل می شود و با نبودن فعل جمله ناقص می شود . کلمه هایی مانند شد ، است ، گشت و.... همگی فعل هستند و یک جمله حساب می شوند

برای مثال در جمله : محسن و رضا سال آینده به مشهد خواهند رفت . کلمه خواهند رفت فعل است . و اگر فعل خواهند رفت از جمله حذف شود جمله ناقص می شود و مفهوم نخواهد داشت .

فاعل : کننده ی کار است و واژه ای است که انجام دادن کاری را به آن نسبت می دهیم مانند سارا به مدرسه رفت . فعل رفت را سارا انجام داده است بنابراین سارا کننده کار یا فاعل است .

برخی فعل ها مانند رفت و دید و شنید که از یک بخش یا یک قسمت ساخته شده است را فعل ساده می گویند و بعضی فعل ها از چند بخش ساخته شده است را فعل غیر ساده می گویند مانند پراکنده ساخت .

برای تشخیص می توان بین دو قسمت را اضافه کرد . پراکنده ساخت : پراکنده را ساخت معنی ندارد - فعل غیر ساده

صفت : کلمه یا گروهی از کلمات که قبل یا بعد از اسم می آیند و درباره آن اسم توضیحی داده یا حالتی را بیان می کند
ساسان گل زیبایی را به مادرش داد کلمه زیبا بیان کننده توضیحی درباره اسم (گل) است و صفت می باشد.

کلمه های مخالف: یا متضاد کلمه هایی هستند که معنی آن ها عکس یا ضد هم باشد .

طلوع : غروب ظالم : عادل حکیم : نادان آشکار : نهان

برای تشخیص این کلمه ها لازم است معنی هر دو کلمه را خوب بدانیم و آن وقت از روی معنی به مخالف یا متضاد بودن آن ها پی ببریم .

الف) او شب آمد و روز رفت . ب) در پاییز شب ها بلند اما در تابستان روزها کوتاه

دو واژه شب و روز و دو واژه ی بلند و کوتاه از نظر معنی مخالف (متضاد) هستند

فعل ها هم می توانند تضاد را بوجود آورند .

اگر بروید یا نروید باغبانی نیست . فعل بروید (رویدن) و نروید (نرویدن) با هم مخالف هستند

همه واژه ها در زبان فارسی مخالف ندارند مثلا واژه هایی مانند کتاب ، میز و مخالف ندرند . گاهی یک کلمه دارای چندین معناست و به همین ترتیب شامل چند واژه های مخالف هم می شوند . در این صورت باید به صورت ترکیب و همراه یک کلمه دیگر باشد .

مخالف واژه ی راست در ترکیب سمت راست می شود سمت چپ

مخالف واژه ی دروغ در ترکیب حرف دروغ می شود حرف راست

نکات نگارشی :

هدف از تصویر نویسی در این بخش دقت و توجه لازم به جزئیات تصاویر (رنگ ، شکل ، اندازه ، جهت و نور و....) است تا بتوان از دل تصاویر موضوعاتی را مشخص و سپس از بین موضوعات مشخص شده ، یک موضوع را انتخاب کرد . علاقمندی به موضوع هم در نوشتن موثر است . گاهی لازم است در ارتباط با تصاویر یا موضوع شنیداری ، صداهایی در ذهن مجسم کرد و درباره آن چند بند نوشت . باید توجه داشت جزئیاتی را که در تصویر دیده ای و یا در صدا شنیده ای را در نوشته ی خود بیاوری . فراموش نکنید که علائم نگارشی را هم به صورت مناسب و صحیح در نوشته ها بکار ببرید.

حروف ربط :

کلمه هایی هستند که به تنهایی معنای کاملی ندارند اما برای پیوند دادن دو جمله به کار می روند .

به کتاب فروشی رفتم تا او را ببینم (تا دو جمله را به هم پیوند داده است)

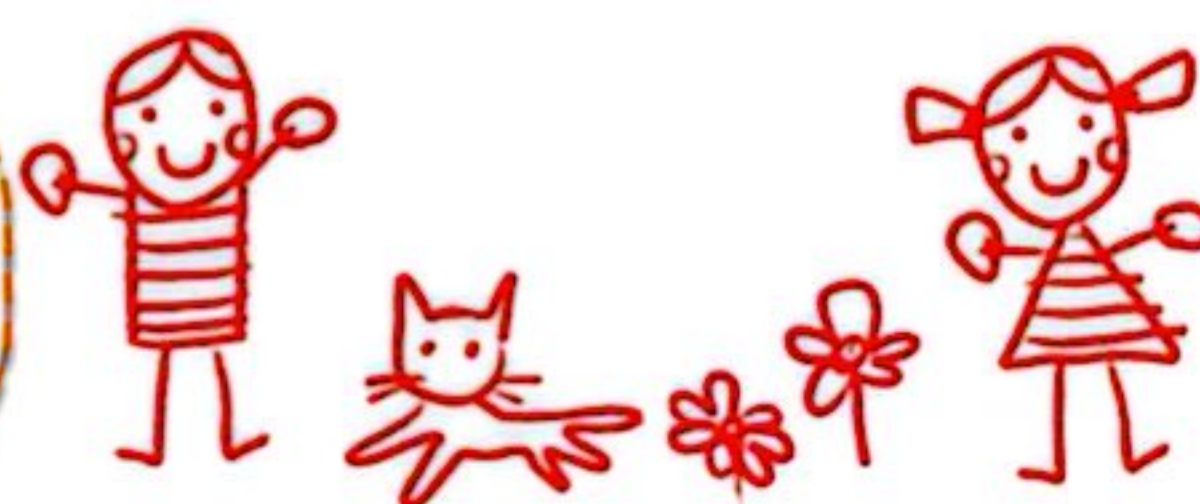
حروف یا نشانه های ربط عبارتند است : تا - اگر - زیرا - وقتی که - که - چون - سپس - بعد - ولی و....

چو و چون در صورتی که معنی زمانی که و وقتی و اگر بدهد حرف ربط است .

چو ایران نباشد تن من مباد . (اگر ایران نباشد) حرف ربط است

اگر چو و چون به معنی مثل و مانند باشد حرف ربط نیست مانند . چون شیر شجاع باش (مانند شیر ...) حرف ربط نیست.

بازخورد:

درس دوم

گاهی شاعران ، احساسات خود را در نوشته های زیبا و آهنگین بیان می کنند به این گونه نوشته ها که معمولا شکل خاصی دارد و در آن ها از زیبایی های ادبی هم استفاده می شود شعر می گویند . ما از خواندن شعر شاعران لذت می بریم و هر یک شعرها یا بیت هایی را به یاد داریم که آن ها را در گفته ها و نوشته های روزانه خود به کار می بریم . گاهی اثر یک بیت شعر در خواننده یا شنونده از چند مطلب بیشتر است . برای این که شعرهای کتاب را درست بخوانیم و منظور و مقصود شاعران را درک کنیم باید به چند نکته توجه داشته باشیم :

- کلمه ها را صحیح تلفظ کنیم
- اگر کلمه ای را نمی دانیم از دیگران بپرسیم و هر جا لازم شد از فتحه یا کسره یا ضمه استفاده کنیم تا اشکالی در خواندن پیش نیاید
- در نحوه خواندن کلمه ها و مصراع های شعر مهارت پیدا کنیم .
- در بیت جز در تو قبله نخواهیم ساخت گر نوازی تو که خواهد نواخت
- دو کلمه ساخت و نواخت هم وزن و هماهنگ هستند . اخت در هر دو مشترک است . به این کلمه ها قافیه می گویند
- مفعول :** کلمه ای یا چیزی که روی آن کار انجام شده است . آرش کتاب را برداشت . آرش (چه چیزی را / چه کسی را) برداشت .

کتاب مفعول و علامت مفعول را می باشد

نکات نگارشی :

بازگردانی شعر : هر شعری پیام و مفهوم خاصی دارد . اگر پیام شعر را دریابیم می توانیم با آن ارتباط برقرار کنیم و شاعر با سرودن شعر پیامی را به دیگران منتقل می کند و هر بیت یا مصراع ممکن است مفهوم و معنی ویژه ای داشته باشد . مثلا فردوسی در شعر توانا بود هر که دانا بود اهمیت دانش و علم اندوزی را بیان می کند اما هر بیت یا مصراع دیگر این شعر پیام دیگری هم دارد .

در تبدیل شعر به قصه باید نکات زیر رعایت شود :

- برای این که پیام شاعر را درک کنیم لازم است علاوه بر درست خواندن کلمه ها معنی آن ها را بدانیم
- گاهی نظم جمله ها در شعر برای حفظ آهنگ آن رعایت نشده است و کلمه ها به طور منظم در جای خود قرار نگرفته اند بنابراین لازم است ابتدا آن ها را مرتب کنیم و به صورت جمله های صحیح در آوریم . مثلا بحر آفرید و بر و درختان و آدمی که یک جمله است و اگر مرتب شود به این صورت در می آید : دریا و خشکی و درختان و آدم ها را آفرید

درس سوم

به کلمه هایی که با آن کسی یا حیوانی را نام می بریم اسم می گوئیم .

واژه های ساده : واژه هایی هستند که از یک جزء معنی دار ساخته شده اند و نمی توان آن را به قسمت های مختلف معنی دارد دیگری تقسیم کرد . مانند کتاب – گل

واژه های غیر ساده (مرکب) :

- واژه هایی هستند که از دو کلمه ساده با معنی ساخته شود مانند نمایش + نامه = نمایش نامه
- واژه هایی هستند که از یک کلمه ساده ی معنی دار و یک یا چند قسمت معنی ساز تشکیل شده اند : گل + دان = گلدان
- به واژه های زیر توجه کنید .
زرگر – رفتگر – کارگر – شناگر
پرودگار – روزگار – آموزگار
- این کلمات از یک جز معنی دار + یک جز بی معنی ساخته شده اند . در این واژه ها با افزودن یک جزء بی معنی به پایان یک جزء معنی دار واژه ی جدید با معنی ساخته شد .
جزء معنی دار + جزء بی معنی = کار + گر = کارگر
روز + گار = روزگار
- پس اگر کلمه یا بخشی که به خودی خود معنی خاصی ندارد با کلمه ی دیگری ترکیب شود معنی جدیدی به آن کلمه می دهد .

پسوند گر به جز معنی دار می چسبد: بیان صفت شغلی : مس + گر بیان مبالغه و زیاده روی ستم + گر = ستمگر
پسوند گار به جز معنی دار می چسبد: به اسم می چسبد: یاد + گار : یادگار به بن فعل می چسبد: آفرید + گار = آفریدگار

نکات نگارشی:

خاطره نویسی : یکی از انواع نوشتن است که در آن نویسنده رویدادهای روزانه خود یا شرح رویداد خاصی را که زمانی برایش اتفاق افتاده یا شاهد آن بوده است بازگو می کند . هنگام گفتن یا نوشتن خاطره به همه نکاتی که خاطره نیاز دارد باید اشاره کرد . خاطره نوشته ای شخصی است که معمولاً زیبا و عاطفی و پرجاذبه است .

در خاطره نویسی زبان باید ساده و صمیمی باشد تا خواننده با آن بهتر ارتباط برقرار کند و بیشتر احساس نزدیکی کند

در نوشتن خاطره نکات زیر را رعایت می کنیم :

- زمان خاطره را مشخص می کنیم (روز – شب – صبح – و...)
- مکانی که در آن خاطره اتفاق افتاده است
- شخصیت هایی که در خاطره حضور دارند